

Mgr. Filip Lýsek

Ohlédnutí za Zemskou výstavou v Regionálním muzeu v Českém Krumlově

Představit prolínající se osudy dvou národů, přispět k upevnění vzájemných vazeb a navázání nových kulturních a společenských kontaktů – to byl cíl historicky první přeshraniční Zemské výstavy s názvem „Dávné stopy - nové cesty“, jež naplňovala od 26. dubna do 3. listopadu roku 2013 výstavní program čtyř výstavních měst a pěti výstavních míst na území Jihočeského kraje a Horního Rakouska. Návštěvníkům Českého Krumlova, Vyššího Brodu a rakouského Bad Leonfeldenu a Freistadtu byly představeny expozice zaměřené na život v příhraničí, na kulturní a umělecké poklady, na rozvoj obchodu, hospodářství a na další prvky, které historicky ovlivnily vztahy Čech a Rakouska. Kdo byli oni vizionáři, inženýři, idealisté, a jaké smělé myšlenky hodlali na česko-rakouském pomezí realizovat a proč z jejich velkolepých plánů sešlo? Právě těmito otázkami se na příkladu více jak dvou desítek nere realizovaných projektů z období od éry středověku až po léta bezprostředně před rokem 1989 zabývala výstava „Co by, kdyby“, pořádaná v rámci Zemské výstavy v Regionálním muzeu v Českém Krumlově. Obsahově a prostorově byla výstavní expozice rozdělena do několika tematických celků od nere realizovaných projektů se vztahem k šumavské přírodě, přes dopravu, politiku až po umění a kulturu. Návštěvníci tak měli možnost shlédnout vedle plánů na systematické zalesnění Šumavy či projektů nere realizovaných plavebních kanálů a vodních děl mezi Vltavou a Dunajem i méně známé projekty nere realizovaných železničních tratí na území jižních Čech a Horního Rakouska, včetně železničního tunelu Adria, jehož cílem bylo zajistit spojení bývalého Československa s Jadranským mořem. Mezi politickými projekty nechyběl plán na vybudování Štefánikova koridoru, připojení území Šumavské župy k Německému Rakousku nebo pro mnohé návštěvníky zcela neznámý dopis německých Šumavanů z konce druhé světové války, v němž žádají amerického prezidenta Harryho S. Trumana o připojení území Šumavy ke Spojeným státům americkým. Nechyběly ani projekty připomínající stavební úsilí Rožmberků nebo vážně míněnou, avšak nikdy neuskutečněnou kompletní přestavbu cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě v secesním slohu. Návštěvníci měli možnost připomenout si nere realizované literární snahy česko-rakouského spisovatele A. Stiftera, jehož rodný dům jako svou pobočku Regionální muzeum spravuje, či nere realizovaný projekt Stifterova památníku na šumavském vrcholu Plechý, udivující svou nápadnou podobností s proslulým nápisem Hollywood na hoře Mount Lee v americké Kalifornii. Závěrečný výstavní part pak tvořily projekty úzce souvisejícím s městem Český Krumlov či budovou bývalého jezuitského semináře, v němž Regionální muzeum sídlí.

Intenzivní přípravy, náročná realizace a nakonec i zasloužená úleva, která se v nejlepší slova smyslu dostavila v samém závěru Zemské výstavy, nás nenechávají na pochybách, že Zemská výstava byla a bude pro Regionální muzeum v Českém Krumlově, a nepochybně nejen pro něj, výstavní událostí roku. Z pohledu Regionálního muzea projekt takového rozsahu, zahrnující kooperaci čtyř výstavních míst ve dvou sousedních zemích, aspiruje v jistém smyslu i na muzejní událost desetiletí. Existuje k tomu několik důvodů: Přípravná fáze výstavy od zrodu myšlenky až k její realizaci probíhala bezmála 8 let za funkčního období tří ředitelů Regionálního muzea. Na přípravě výstavy se v různých fázích podílelo více jak sedm desítek subjektů, mezi nimiž jsou muzea, galerie, archivy, knihovny, muzejní spolky, dodavatelské firmy, právnické a fyzické osoby. Pominu-li objemově a finančně náročnou rekonstrukci muzea v letech 2009-2010 a organizačně rozsáhlý projekt Stifterova roku v roce 2005, představuje Zemská výstava finančně nejobjemnější projekt, vztážený na omezenou výstavní plochu v celé novodobé historii muzea. Nadto tento značně rozsáhlý projekt z hlediska odborné přípravy i vzájemné spolupráce, nejenže vznikl, ale i po celou dobu probíhal pod taktovkou jediného kurátora a dlužno dodat s muzejním týmem, který by se dal spočítat na prstech jedné ruky. A konečně na závěr: Zemská výstava v Regionálním muzeu kromě shora uvedených cílů naplnila i obecná očekávání, jež jsou s projektem takového rozsahu i významu tradičně spojována. S celkovým počtem 32 870 návštěvníků se stala nejúspěšnější sezónní výstavou za dobu existence muzea a s přihlédnutím k jejímu hodnocení diváky i odbornou kritikou lze konstatovat, že rovněž zdařile obstála v konkurenci ostatních, velkolepě a prestižně pojatých expozic Zemské výstavy ve Vyšším Brodě, Freistadtu a Bad Leonfeldenu.

Rád bych proto závěrem tohoto ohlédnutí s plným vědomím společně vykonané práce vyjádřil poděkování všem institucím a osobám, které se na výstavě v Regionálním muzeu různou měrou podílely a k její realizaci přispěly. Chtěl bych na tomto místě zvláště ocenit příkladný postoj kolegů muzejníků z obou stran hranice a poděkovat jim nejen za jejich odbornou a materiální, ale v mnoha případech i cennou morální podporu, které se nám během náročných příprav z jejich strany dostalo.

(Publikováno in: Věstník Asociace muzeí a galerií ČR, číslo 6, ročník 13, datum vydání 13. 11. 2013)

Stavba lodi pro plavbu z Prahy do Vídně.

Stavba průchozího modelu železničního tunelu Adria.

Pohled do železničního tunelu Adria.

Rychlíkové kupé, kde právě probíhá celní prohlídka.

Pohled do části výstavy věnované dětským návštěvníkům.